

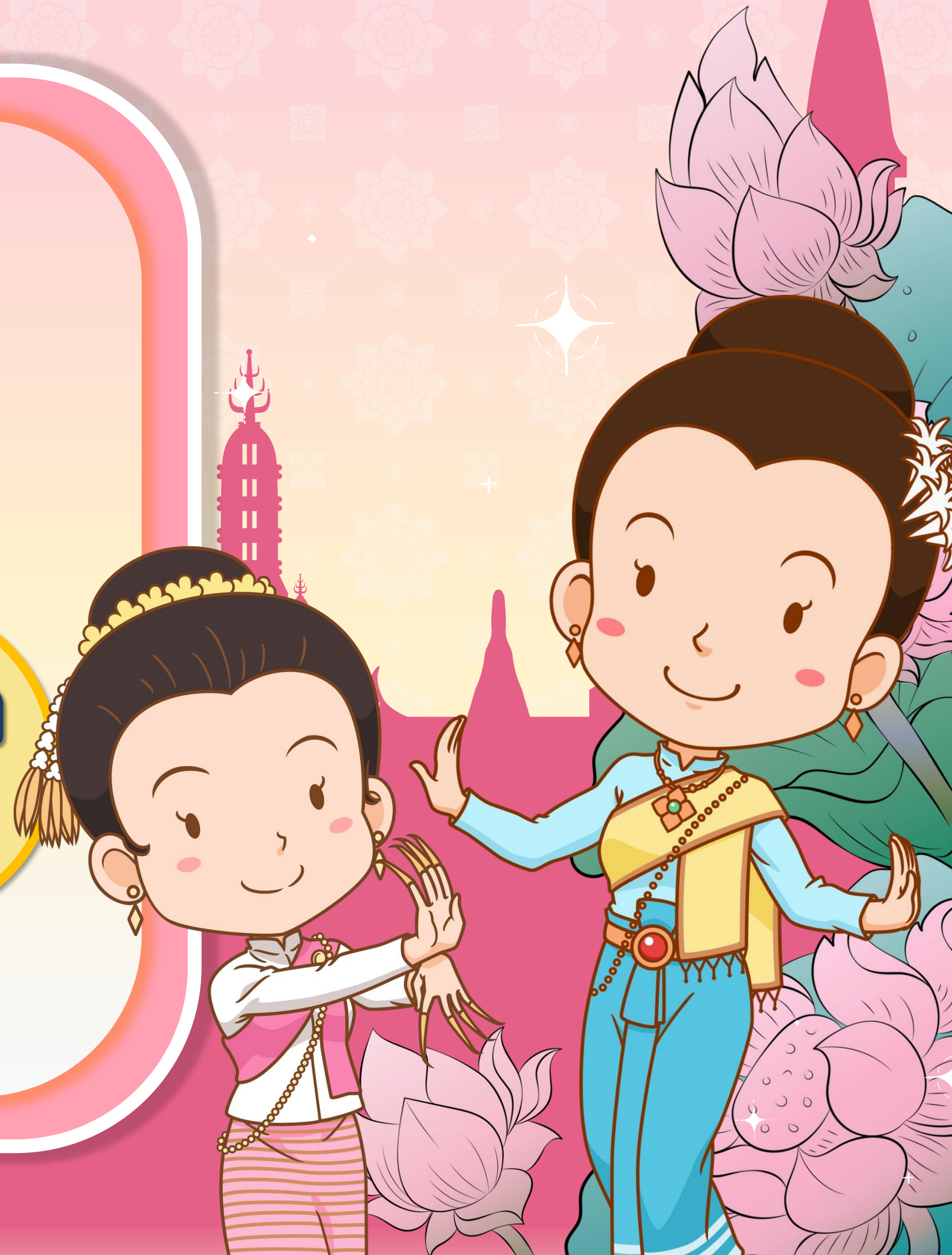
รายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทิมา ท่วงท่า ลีลา ๔ ภาคพื้นเมือง

เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ๔ ภาค (๑)

ครูผู้สอน ครูโชติกา สมพงษ์

การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง

๕ ภาค (๑)

นักเรียนคิดว่าการแสดงที่นักเรียนได้ศึกษานั้น เป็นการแสดงของภาคอะไร เพราะเหตุใด

A

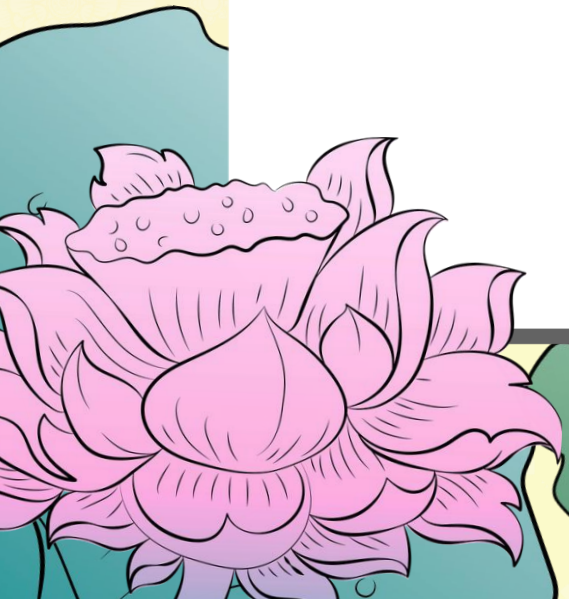
B

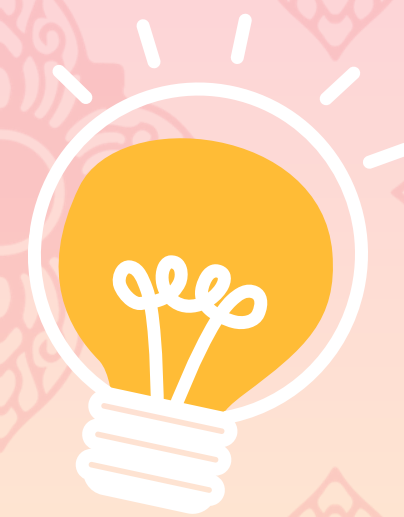

จุดประสงค์การเรียนรู้

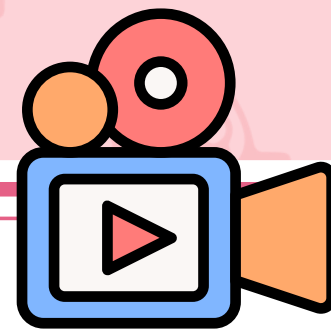
๑. เข้าใจและอธิบายวัฒนธรรมและนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลาง
๒. เขียนสรุปวัฒนธรรมและนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือและภาคกลาง

เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ๕ ภาค (๑) ภาคเหนือ ภาคกลาง

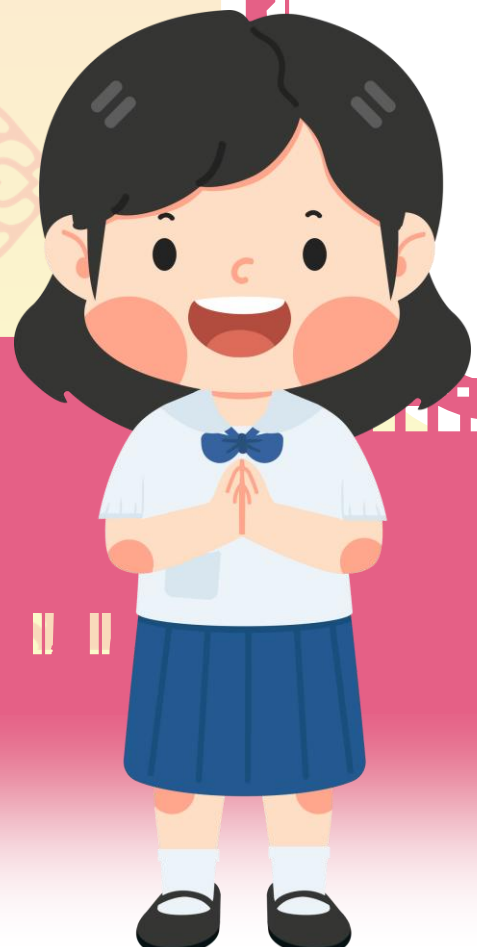
สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ : ฟ็อนเทียน ฟ็อนเลียบ

เผยแพร่โดย : Siammelodies

วันที่เผยแพร่ : ๙ กันยายน ๒๕๖๔

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=BjarOQq7Cbs>

นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือ

- นิยมเรียกการแสดงว่า “ฟ้อน” ประกอบเครื่องดนตรีพื้นเมือง ได้แก่ สะล้อ ซอ ซึง กลอง เป็นต้น
- ท่วงท่าและทำนองเพลงมีความนุ่มนวลของ แต่มีการแสดงบางชุดมีความเข้มแข็งหนักแน่น เช่น การตีกลองสะบัดชัย และศิลปะการต่อสู้ต่าง ๆ และมีทั้งการผสมผสานศิลปะล้านนาพม่า กลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ เช่น ชาวไท ชาวลื้อ ชาวเงี้ยว เป็นต้น
- แบ่งการฟ้อนเป็น ๓ แบบ
  - ๑) ฟ้อนแบบพื้นเมืองเดิม
  - ๒) ฟ้อนแบบได้รับอิทธิพลจากชาติอื่น ๆ
  - ๓) ฟ้อนแบบคຸ່ມหลวง

การฟ้อนของภาคเหนือแบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑) ฟ้อนแบบพื้นเมืองเดิม เป็นการฟ้อนแบบล้านนาเดิม ที่มีในท้องถิ่นทั่วไป

๒) เพื่อนที่ได้รับอิทธิพลจากชาติอื่น ๆ เพื่อนที่มีการผสมผสานกับชนชาติอื่น ๆ
หรือ การแสดงของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ทางภาคเหนือ

๓) ฟ้อนแบบคุ่มหลวง เป็นการฟ้อนที่เกิดขึ้นในคุ่มหลวงของเจ้าดารารัศมี
มีลักษณะแบบศิลปะภาคกลางปนภาคเหนือ

๑. รูปภาพใดต่อไปนี้ไม่ใช้การแสดงพื้นเมืองภาคเหนือ

ก.

ข.

ค.

ง.

๒. ข้อใดกล่าวถึงการแสดงพื้นเมืองภาคเหนือไม่ถูกต้อง

ก. มีความนุ่มนวลของท่วงท่าและทำนองเพลง

ข. แบ่งการฟ้อนเป็น ๓ แบบ ได้แก่ ฟ้อนแบบพื้นเมืองเดิม, ฟ้อนแบบได้รับ

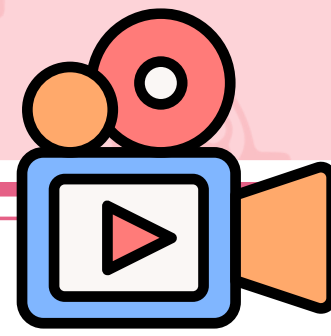
อิทธิพลจากชาติอื่น ๆ และฟ้อนแบบคุ่มหลวง

ค. ฟ้อนแบบคุ่มหลวง เป็นศิลปะล้านนาผสมภาคอีสาน

ง. ฟ้อนประกอบเครื่องดนตรีพื้นเมือง ได้แก่ สะล้อ ซอ ซึง กลอง เป็นต้น

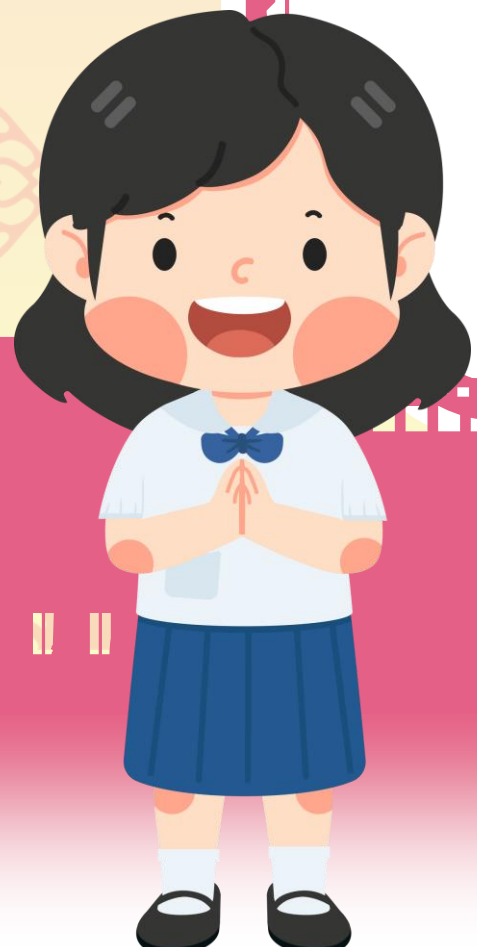
สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ : ระบายชาวนา

เผยแพร่โดย : ดนตรีนาฏศิลป์ไทย By ครูเนส

วันที่เผยแพร่ : ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=lUTBI55Uisw>

นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง

มีลักษณะสนุกสนาน หรือ เชิงเกี่ยวพาราสีนิยมการแสดง
ประเภทเพลงปี่พาทย์ หรือ เพลงร้องโต้ตอบกัน เกี่ยวข้อง
กับวิถีชีวิต สังคมเกษตรกรรมและทำการแสดงจะได้รับ
อิทธิพลจากการแสดงของ ราชสำนัก เพราะอยู่ใกล้ศูนย์กลาง
การปกครอง

นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง

รำกลองยาว หรือ รำเถิดเทิง

เพลงฉ่อย เพลงร้องโต้ตอบ

นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง

ระบำชาวนา

รำสืนวนล ได้รับอิทธิพลจาก
ศิลปะแบบราชสำนัก

๑. รูปภาพใดต่อไปนี้ไม่ใช่งานนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง

ก.

ข.

ค.

ง.

๒. ข้อใดกล่าวถึงการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลางไม่ถูกต้อง

- ก. มีความนุ่มนวลของท่วงท่าและเชิงเกี่ยวพาราสี
  - ข. นิยมการแสดงประเภทเพลงปฐิพากย์ หรือ เพลงร้องโต้ตอบกัน
  - ค. เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต สังคมเกษตรกรรม
  - ง. ทำการแสดงจะได้รับอิทธิพลจากการแสดงของราชสำนัก
- เพราะอยู่ใกล้ศูนย์กลางการปกครอง

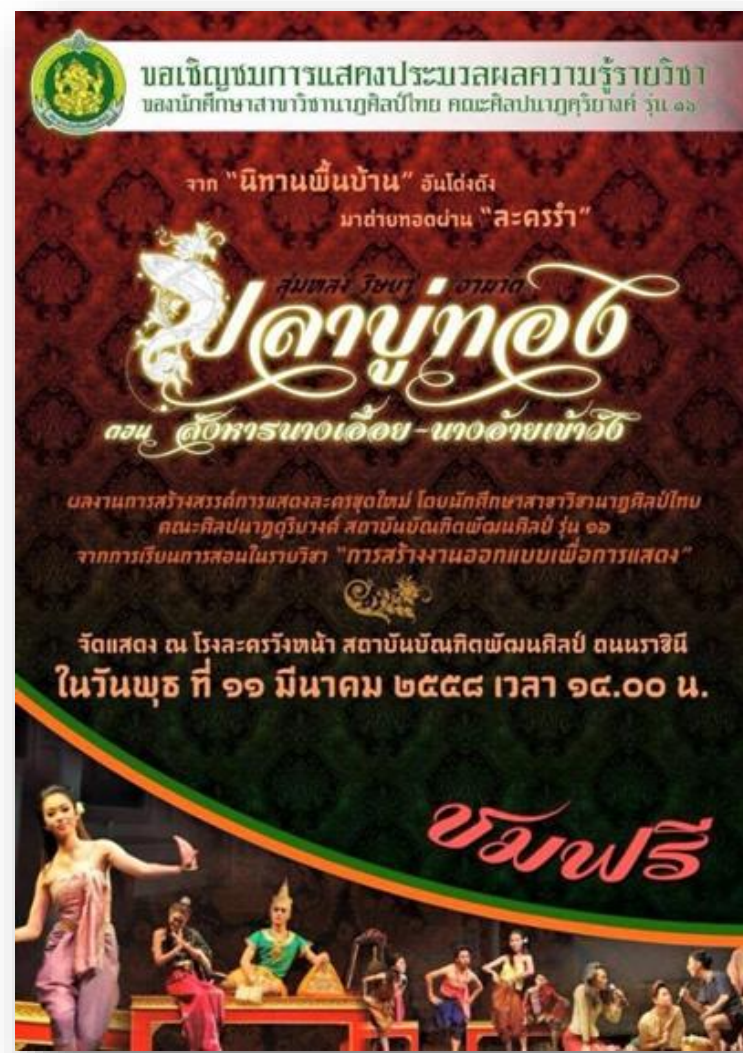
คำถามชวนคิด

การที่แต่ละท้องถิ่นมีขนบธรรมเนียม
ประเพณีที่ต่างกันอย่างนั้น นักเรียนคิดว่า
จะส่งผลต่อการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง
หรือไม่ อย่างไร

กิจกรรม เรื่อง ที่มาของนาฏศิลป์พื้นเมือง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนจับกลุ่ม เพื่ออภิปรายกลุ่มย่อยและจัดทำโปสเตอร์แผนผังสรุปความคิด

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ๔ ภาค(๑)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ที่มา ท่วงท่า ลีลา ๔ ภาคพื้นเมือง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ๔ ภาค(๑)
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเนื้อหา แล้วเขียนลงในกระดาษ A4 เพื่อออกแบบโปสเตอร์
แผนผังความคิด ให้สวยงามน่าสนใจ (เขียนชื่อสมาชิกในกลุ่มด้านหลังใบงาน)

ชื่อกลุ่ม.....

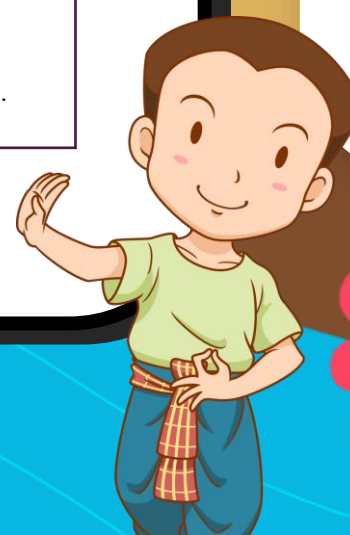

กิจกรรม

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ๔ ภาค (๑)

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเนื้อหา
แล้วเขียนลงในกระดาษ A4 เพื่อออกแบบโปสเตอร์
แผนผังความคิด ให้สวยงามน่าสนใจ
(เขียนชื่อสมาชิกในกลุ่มด้านหลังใบงาน)

สรุป

ความนุ่มนวลของท่วงท่า
และทำนองเพลง

นิยมเรียกการแสดงว่า
“ฟ็อน”

ฟ็อนประกอบเครื่องดนตรี
พื้นเมือง ได้แก่ สะล้อ ซอ
ซึง กลอง เป็นต้น

แบ่งการฟ็อนเป็น ๓ แบบ
๑) ฟ็อนแบบพื้นเมืองเดิม
๒) ฟ็อนแบบได้รับอิทธิพล
จากชาติอื่น ๆ
๓) ฟ็อนแบบคຸ້ມหลวง

ลักษณะของการแสดง
นาฏศิลป์พื้นเมือง
ภาคเหนือ

การแสดงบางชุดมีความ
เข้มแข็งหนักแน่น เช่น
การตีกลองสะบัดชัย
และศิลปะการต่อสู้ต่าง ๆ

การผสมผสานศิลปะล้านนา
พม่า กลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ เช่น
ชาวไต ชาวลื้อ ชาวเงี้ยว
 เป็นต้น

ลักษณะสนุกสนาน
หรือ เชิงกึ่งพาราดี

เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต
สังคมเกษตรกรรม

ลักษณะการแสดง
นาฏศิลป์พื้นเมือง
ภาคกลาง

นิยมการแสดงประเภท
เพลงปี่พาทย์ หรือ
เพลงร้องโต้ตอบกัน

ทำการแสดงได้รับอิทธิพล
จากการแสดงของ
ราชสำนัก เพราะอยู่ใกล้
ศูนย์กลางการปกครอง

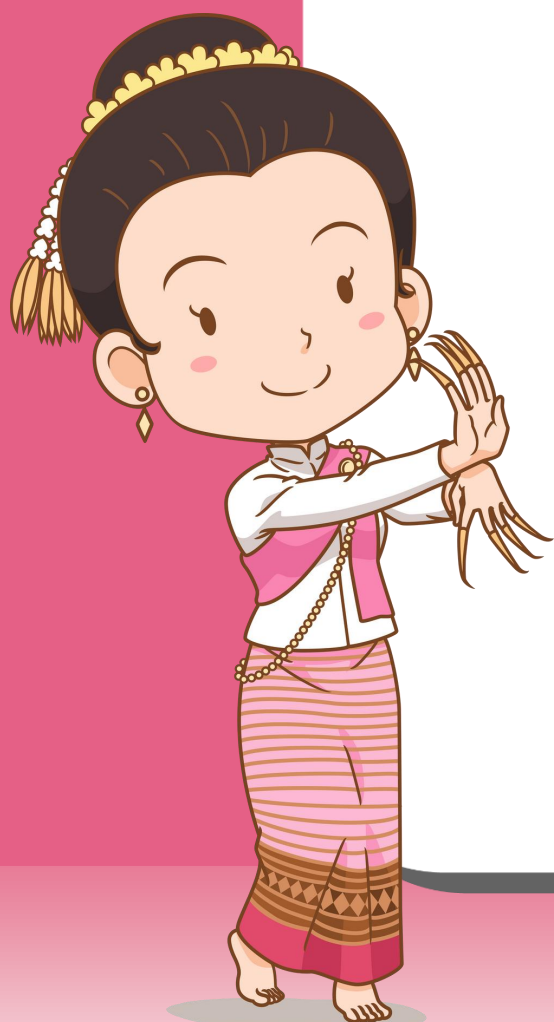

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ๔ ภาค

(๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๑๒ เรื่องการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ๔ ภาค (๒)
๒. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ๔ ภาค (๒)

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

